

Een handvol ervaringen

Chauffeurs komen vaak terug naar huis met verhalen. Mooie verhalen, ontroerende verhalen. Levien de Blaey schreef een flinke handvol ervaringen op en publiceerde een klein maar waardevol boekje. "Anders gaan al die mooie herinneringen verloren."

Zeeuws-Vlaanderen in de jaren dertig, veertig van de vorige eeuw: het harde plattelandsleven, met veel armoede. Bij Levien de Blaey (74) thuis op de Steenovens, een gehucht tussen Zaamslag en Axel, waren ze met zijn tien en hadden ze zeven stoelen in huis. Op zijn veertiende ging De Blaey werken voor een boer. Toen hij trouwde ging hij in Sluiskil wonen. Rond 1955 stapte hij over van een combine naar een vrachtwagen. Vrachtwagenchauffeurs hadden toen nog een ruig bestaan. "Lange dagen en zeer onregelmatige werktijden", weet De Blaey nog maar al te goed. "Wij hadden geen rijtijdenbesluit of een tachograaf waarop je kon zien hoelang je gereden had. Soms kwam je bekaf terug bij het bedrijf, en dan zei je baas 'Kan jij dit vrachtje nog even daar en daar naar toe brengen?' Tja, dan stelde je geen vragen. Je ging gewoon. Een chauffeur had een werkboekje, maar dat was dan ook alles. Vroeger was alles anders. Mijn werkgevers maakten notabene zelf trailers." Levien de Blaey is in de vijftiger en zestiger jaren chauffeur voor de transporteurs Mobach en Stoffijn en vervoert veel stro en vlas. "Maar ook aardappelen en bieten. En allemaal zelf laden en lossen hè. Daar kwam natuurlijk nog geen Kooiaap of zo aan te pas. Dus het chauffeursbestaan was destijds behoorlijk arbeidsintensief en fysiek zwaar."

Veediensten

Zijn bestaan als chauffeur brengt Levien de Blaey ver buiten Zeeuws-Vlaanderen. Soms rijdt hij naar België, maar veel vaker moet hij naar de 'noordelijke Nederlanden'. Een vrachtwagenchauffeur uit Zeeuws-Vlaanderen is in die tijd een goede klant van de veediensten Vlissingen-Breskens en Kruiningen-Perkpolder. "Een andere manier om naar het Noorden te komen was er niet, behalve dan omrijden via Antwerpen, maar daar begon je niet aan want dan kon je lange tijd bij de douane doorbrengen en had je allerlei vergunningen nodig. Dat kostte te veel tijd."

Met weemoed denkt De Blaey terug aan de jaren dat truckers elkaar op de kade en de boten troffen. "Dat was gezellig en een welkome onderbreking van de lange dagen op de weg. Op de boot even kletsen, een sigaretje roken, een kopje koffie of een kommetje snert. Sinds de veren een paar jaar geleden uit de vaart zijn genomen is het allemaal vast een stuk efficiënter, maar ook een stuk saaier."

30 uur vertraging

Het vervoer met de veerboten was dan wel gezellig, minpunten had het zeker ook. Met smaak vertelt De Blaey in zijn boek hoe collega Arjaon op een zonnige dag vanuit Rotterdam naar de boot kwam gereden. "In de buurt van Rilland zag hij het wat heig worden en toen hij bij Krabbendijke reed, zat hij al in dichte mist. Aangekomen op het veerplein zag hij het al: lange rijen vrachtauto's. In het café van Piet Keizer, de pleisterplaats van wachtende chauffeurs, wachtte hij geduldig tot de telefoon vrij was en vertelde hij zijn baas dat de boot vanwege mist niet voer. Baas geïrriteerd, maar die begreep ook wel dat dit overmacht was. Het werd steeds drukker in het café, dus Arjaon liep maar weer naar zijn truck. Maar het werd allengs kouder en de trucks van toen hadden nog geen verwarming, en ook geen bed. Slapen deed je met je armen op het stuur en het hoofd op de armen. Maar de kou dreef hem toch weer terug het café in, waar je kon leunen tegen een muur van sigarettenrook. Arjaon liep de nacht lang heen en weer tussen truck en café, en ook de volgende dag, want de mist trok niet op. Na dertig uur wachten kon Arjaon zich eindelijk melden bij zijn baas. Die had geen enkel medelijden en stuurde zijn chauffeur er direct weer op uit. "Dat ik bijna niet geslapen en gegeten had, daar werd helemaal geen rekening mee gehouden."

Stoel

De Blaey weet hoe het was om dagenlang in een truck te zitten in de jaren vijftig en zestig, en zijn verhalen zijn historisch gezien waardevol. "Waar ik met weinig plezier aan terugdenk, zijn de vrachtauto-stoelen van vroeger. Op de vloer van de cabine was een ijzeren constructie gemonteerd, waarop met vier of zes boutjes een stoel was vastgezet. Zonder vering natuurlijk. De stoel zelf bestond uit

een ijzeren frame met op de zitting een laagje vulling van paardenhaar of vlas met daaroverheen een stukje skai. De leuning was net zo. Gelukkig was de stoel nog tien centimeter voor- en achteruit verstelbaar, maar lange chauffeurs zaten echt opgevouwen achter het stuur. En dan te bedenken dat de trucks enkel bladveren hadden, zonder schokdempers, en de wegen voornamelijk uit kinderkopjes bestonden. Je schokte af en toe zowat uit je stoel!"

Ander materiaal

De Blaey sloot zijn actieve chauffeursloopbaan in 1992 af, na nog 22 jaar gewerkt te hebben voor de kunstmestfabrikant Zuidchemie in Sas van Gent. De Blaey reed in zijn carrière met Magirus Deutz, Guy, DAF, GMC en Ford. Aan geen van die trucks heeft hij goede herinneringen. "Je stond nota bene af en toe rechtop in de cabine om het stuur rond te draaien. De stuurbekrachtiging had toen nog niemand gehoord. Nee, ik hoef eigenlijk geen enkele van die oude trucks nog eens te zien. Ik ben helemaal geen truckfreak."

Hulp

Toch kroop De Blaey kort na zijn pensionering alweer achter het stuur. "Hulptransporten rijden naar Roemenië, met een truck die veel luxer was dan waar ik ooit in had gereden. In Roemenië heb ik echte armoede gezien, die me aan mijn eigen jeugd deed herinneren en die eigenlijk de reden is geweest dat ik herinneringen uit mijn jeugd en latere jaren ben gaan opschrijven." Hulptransporten per truck rijdt hij allang niet meer. "Begin jaren negentig waren transporteurs nog wel bereid om een truck en oplegger ter beschikking te stellen, maar dat is al een paar jaar niet meer zo. Dus rijden mijn vrouw en ik zo af en toe nog met de luxewagen naar Roemenië. Van de rijkdom waarin wij hier leven kunnen ze daar nog steeds goed wat gebruiken!" ■

Arjan Velthoven

Het boek *Herinneringen van een Zeeuws-Vlaamse vrachtwagenchauffeur* van Levien de Blaey is voor 14 euro te koop bij de auteur. Stuur bij interesse een e-mail aan blaeybraal@zeelandnet.nl.

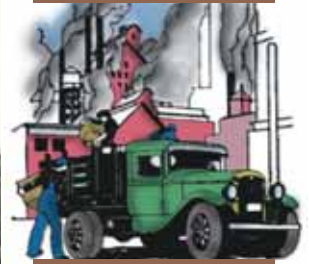
"Alles was anders, toen. Je stelde geen vragen, je ging gewoon"

Stoffijn

Als chauffeur voor Stoffijn vervoerde Levien de Blaey (rechts) veel vlas en stro.

SENTIMENTEEL

MATERIEEL

Herinneringen van een
Zeeuws-Vlaamse
vrachtwagenchauffeur

Levien de Blaey

Bestseller

Van het boek Herinneringen van een Zeeuws-Vlaamse vrachtwagenchauffeur heeft De Blaey er inmiddels honderden verkocht.

Veer

De Zeeuwse veerdiensten waren stof voor veel van de verhalen in het boek van De Blaey. De Prins Willem-Alexander, die voer tussen Kruiningen en Perkpolder, werd in 2003 uit de vaart genomen.

Magirus

In zijn carrière als chauffeur reed De Blaey met veel merken, onder meer met Magirus Deutz.

Herinneringen

In het hoofd van Levien de Blaey zitten vele, vele herinneringen aan zijn chauffeursleven. "Ik ben blij dat ik ze heb opgeschreven. Anders gaan ze maar verloren."